

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא סח.

עין משפט נר מצוה

בג א מ"י פ"ה מהל'
מכירה הלכה ט סמנ
עשין פ"ז פ"ז ח"מ ס'
רעו ס':
בד ב מ"י שם הל' ח
ט"ו שם פ"ז ב:
מוה ג מ"י שם פ"ז הלכה
א טמנ שם ט"ו שם
סעף ד':

רבינו גרשום

בימות הגשמים. שכן יורד:
דהו שטחו בהו שמשפמי.
ולאחר שריו מבישין אותן
היו מוליכין לבית הבד כדי
לדרוס אותן: אי א"ל בית
הבד וכל תשמישיו אני
מוכר לך (6) ואלין מצרנאה
דאי לא קנה. משום דאיכא
לימור מצרים הרחיב לו
והיא דקאמר אלין מצרנאה
אית הבד קאמר והתנהו
תשמישין דאית בבית הבד.
אבל הנהו חנותא לא קנה
אמר' מצרים הרחיב לו.
אבל אמר ליה אלין מצרנאה
היה הבד וכל תשמישיו קנה
אפי' להנהו חנותא דהאי
דקאמר אלין מצרנאה בית
הבד וכל תשמישיו אכולה
מלאה קאמר וקנה הכל בכל
שחוקיין המצרים: פ"ס'
רבתי השלחין. מפרש בגמ':
ש"מ. מוקדניו בדי מטלטלין
אפי' היו בה בהמה ועבדים
כולן מכורין ואיכא למשמע
מינה דעבדא כמטלטלי דמי
דאי כמקרקעי דמי וכו':
אי הכי מאי אפי' דמשמע
דלאו כמטלטלין דמי: אלא
מאי אית לך למימר. דקתני
ליה גבי מטלטלין וקתני
אפי' משום דשאני מטלטלי
גידיד כלאמר שיש בו רוח
חיים כמטלטלי דלא גידיד
כשאר מטלטלי משום הכי
אצטרף למינהו להו לגבי
מטלטלי: אפילו תימא. נמי
דמקרקעי דמי ואמאי לא
קתני להו גבי מקרקעי
משום דשאני וכו': כנסר
בר מחווייתא. זה ממונה
המדינה שהוא מחוזה ויודע
כמה בני אדם מורעין מס'
למלך ומכמה בתים ומכמה
שדות וכמה שייכי לעיר:
בני. אלו שדות סוכבי
המדינה: למאן דאמר דבר
מחווייתא מודבן. דלא שייך
לעיר כל כך: כל שכן בני.
שדות בית הבעל דשייכי
על פני חצות. כלאמר כל
שעה וכל עת צריך להשקות
במים: בשלמא למאן דאמר
דנסטר בר מחווייתא הוא
היינו דאמר ת"ק דבני
דהיינו בית השלחין מודבני.
משום דשייכי עבד אבל
בר מחווייתא כו': תנא
קמא. דר' שמעון דמתני':
נמי הכי קאמר. מכר בית
השלחין דהיינו באגני מאי
איכא בין ש' שמעון לת"ק:
מא בית השלחין גיננוייתא.
גיננוייתא היינו העיר יננהו
אבל באגני לא מודבני לתנא
קמא ולעולם כנסר באגני:
בשלמא למאן דאמר דנסטר
היינו באגני. היינו דקאמר

אלא מאי עבדא כמטלטלי דמי מאי אפי'. לאו משום דלא
כמקרקעי דמי אחי שפיר דהא מ"מ מצדמה איכא לאקשוי
מאי אפי' אלא לומר דלא מפלגינן בין מטלטלי דניידי למטלטלי דלא
ניידי שפיר וה"ה דהו מני למיפדך אי כמטלטלי דמי אפי' גבי חצר
יהו מכורין: **מי סברת מאי שלחין**

כו'. וחס חלמך דככולי גמרא הוו
בית השלחין באגני שדות שמשקין אותן
ומאי שנא הכא דמשנינן להו מכל
בית השלחין שגממרא ויש לומר
דפשיטא ליה לגמרא דלון חילוק
בין שדה בית השלחין ושדה בית
הזעל לענין מכר ויש חילוק בין באגני
לגיננוייתא לך לא ניחא לפרש שלחין
כמו זעלמא דהוה משמע דלמא
למעוטי שדה בית הזעל:

שלחין פרדס וגו'. על
שם האילן פרדס ועשה
גדים ושולח פירות כדכתיב ועשה
גדים ותשלח פירות וגו' (ויקרא פ):
אמר תנא קמא באגני לא
מודבני ומחרר ליה רבן
שמעון בן גמליאל בר מחווייתא
מודבן. ואף על גב דשמעינן מק"ו
דבאגני מודבני מ"מ כיון דתנא קמא
אית ליה דלפילו באגני לא מודבני
הוה ליה לרשב"ג לפרושי שפיר
ולמימר דבאגני ובר מחווייתא מודבני:
הי

דמי נידבן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישולח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר שלחין פרדס רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

דמי נידבן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישולח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר שלחין פרדס רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

בין צימוס החמה. שהן מועטין וסד"ה ליצטלו גבי המרחץ: ולא
בית גיפס העלים גרסינן בתוספתא(6). לא מכר לא את הבית ולא את
העלים דכי היכי דעלים לאו תשמישין (7) ויננהו גס הבית שעשו לנרכו
לא מיקרי תשמיש מרחץ כל כך: וכל תשמישיו. לטפויי אתא

בימות החמה (6) ובימות הגשמים ולא בית
כינוס העצים *ואם אמר לו בית המרחץ וכל
תשמישיו אני מוכר לך כולן מכורין ההוא
דאמר ליה לחבריה בית הבד וכל תשמישיו
אני מוכר לך (6) הויה הנהו חנותא אבראי
דהו שטחו בהו שוומשמי אתא לקמיה דרב
יוסף א"ל תנינא אם אמר (6) בית המרחץ וכל
תשמישיו אני מוכר לך הרי כולן מכורין
אמר ליה אבי והא רבי הייא אין כולן
מכורין אלא אמר רב אשי חזוניה אי א"ל בית
הבד וכל תשמישיו ואלין מצרנאה קני ואי
לא לא קני: **בתנאי** (6) המוכר את העיר מוכר
בתים בורות שיחין ומערות מרחצאות
ושוככות בית הברין ובית השלחין אבל לא
את המטלטלין ובזמן שאמר לו היא וכל
מה שבתוכה אפילו היו בה בהמה ועבדים
הרי כולן מכורין רשב"ג אומר (6) המוכר את
העיר מוכר את הסנטר: **גמ'** אמר ליה רב
אחא בריה דרב אויא לרב אשי שמעת
מינה (7) עבדא כמטלטלא דמי דאי כמקרקעי

דמי נידבן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישולח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר שלחין פרדס רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

דמי נידבן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישולח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר שלחין פרדס רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

(6) וני הר"ף ור"ש בית
הבד: (7) לקמן ק"א. לקמן
ע"ה: (8) לקמן דף ק"ב ו"ב
י. יצמות ט"ז גיטין ל"ג.
(9) ו"ב הר"ף (1) ש"ך ל"ג.
(2) ו"ב גיטין ל"ג.

תורה אור השלם

1 הנתן קטר על פני ארץ
ושלח מים על פני החוצות:
איוב ה'
2 שלחך פרדס רמונים עם
שרי מוקדים כפרים עם
קדשים: שיר השירים ד' ג'

הגהות הב"ח

(א) גמ' צימוס החמה וכן
בימות הגשמים ולא את בית
כינוס: (ב) שם הכינוס: (ג)
חנותא: (ד) שם כמטלטלא
דמי אי הכי מאי אפילו:
(ה) רשב"ג ד"ה ולא בית
כינוס וכו' לאו תשמישין
המיוחדין למרחץ נינהו:
(ו) ד"ה הכי כבד וכו' ומוטא
דשמעתא הכי ל"ל וימת
דלמא נתקן: (ז) בא"ד
הכחי לו אכל וכו' דהו הך
בית קלמ וכו' לא קחי האי
ואלין: (ח) ד"ה ש"מ וכו'
כמטלטלי דמי אי כמקרקעי
וכי עבדו (ט) גמ' בלשון זה:
(י) ד"ה וכו' וכו' בלא אמו
עבד ורבינו: (יא) ד"ה דכתיב
וכי אלא ה"ג דכתיב ושולח:

מוסף רש"י

בר מחווייתא. זמן הממונה
לשיות בקי במתא גבול שדה
כל איש ואיש (ג' ע"ג) שיעור
מלכי השדות וגבוליה עד
פאה של פלוני מפאה ואלך של
פלני (סנהדרין צ"ח ע"ט).

(6) ג' רבינו סוף הו"א כ"ג
הלשון אחי שפיר דכתיב
ו"ל דמי' אי אמר אלון
מנרסא מקודס או שאמר
במקו.